

INGEZONDEN.

Geachte Redactie,

Het laatste tijdschriftnummer geeft mij eenige opmerkingen in de pen, die ik U verzoek wel te willen opnemen.

De eerste is naar aanleiding van het ingezonden stuk van den heer Smith, die uit een door mij gehouden feestrede citeert, en daaruit volkomen averechtsche conclusies trekt. De argumenten door den heer Smith genoemd, zijn mij zeer wel bekend, en ik ga daar zelfs grootendeels mee accoord.

Ik juichte dan ook niet om het bestaan van één groote wetenschappelijke Vereeniging, maar om het bestaan van drie Vereenigingen, zooals n.b. duidelijk staat in de door den heer Smith aangehaalde volzin.

Ik zou er werkelijk niets op tegen hebben, wanneer eventueel een nieuwe vereeniging zou worden opgericht, vooropgesteld, dat deze inderdaad reden van bestaan zou hebben.

Evenmin kan er iets tegen zijn, dat de afdeelingen van de Maatschappij aan hunne programma's wetenschappelijke werkzaamheden toevoegen.

De heer Smith schijnt nog steeds het verschil niet te beseffen tusschen een wetenschappelijke vereeniging en een vereeniging, die alleen sociale belangen behartigt, maar daarom toch haar leden — *wanneer de tijd dat toelaat* — bezig houdt met demonstraties of voordrachten.

Het lijkt mij hopeloos, dat nu nog eens nader te gaan uiteenzetten; wellicht, dat de heer Smith bij een meer nauwkeurige lezing van mijn feestrede daar toch nog achter komt!

Een tweede opmerking is aan het adres van den heer Bisseling.

Deze deelt mede, dat het georganiseerde deel der Engelsche tandartsen »buitengewoon gekant is tegen het eenige middel om de positie van den schooltandarts te verbeteren« — dat zou dan n.l. zijn de instelling van het instituut der dental nurses — en hij knoopt aan het slot een beschouwing vast, waarin hij als zijn meening geeft, dat deze tegenkanting slechts voortspruit uit materieele belangen der professie, evenals dit het geval was »toen een collega hier te lande een tijdbesparende regeling wilde invoeren aan een fonds en het daardoor weinig scheelde of deze beroepsgenoot werd als een bête noire vermeden door zijn vakbroeders«.

Deze laatste min of meer euphemistische omschrijving laat ik voor wat zij is, doch het komt mij voor, dat wanneer de heer Bisseling het oirbaar acht zijn Engelsche collega's dergelijke motieven toe te dichten, hij minstens genomen verplicht is, de argumenten te noemen, waarom zij dat voorstel bestrijden.

Deze argumenten zijn mij niet bekend, maar daarom valt ook niet te beoordeelen of zij niet even deugdlijk en steekhoudend kunnen zijn als die waarvoor indertijd de bewuste Hollandsche vakbroeder heeft moeten zwichten.

Inderdaad, geachte collega, mogen wij zóó zelfzuchtig zijn, om het algemeen gezondheidsbelang op te offeren aan slechts materieele belangen, niet van de professie, maar van den *enkeling*?

Ten slotte een woord aan een derde inzender, de heer De Vries.

Deze rectificeert een statistiek van collega Bakker en deelt mede, dat het weinige prothetische werk in 1918 op de, onder zijn leiding staande afdeeling voltooid, niet werd verricht door 30, doch door 75 studenten en dat tevens de assistenten daaraan nog hard hebben medegewerkt.

Dus, luidt de conclusie, wordt het argument nog versterkt, dat het geven van onderwijs en hulp niet goed is te combineeren. (Dit in verband met de Amsterdamsche

plannen, waar men een dusdanige combinatie wel mogelijk acht).

Zooals deze conclusie hier echter wordt getrokken, gaat zij aan twee kanten mank. Vooreerst zou die Utrechtsche statistiek, zoolang er niet die van een aantal buitenlandsche klinieken naast wordt gelegd, óók kunnen bewijzen, dat die 75 studenten met hunne assistenten zeer onvoldoende hebben gewerkt, hetzij door gebrek aan ruimte, slechte organisatie of welke reden dan ook, en ten tweede vergeet men, dat onderwijs aan tandheerkundige studenten, die zooveel mogelijk zèlf moeten werken op patiënten, heel iets anders is, dan dat aan a.s. medici, die alleen de diagnostiek en de extractie moeten kennen en overigens slechts op een kliniek behoeven te hospiteeren, om zoodoende te leeren wat hedendaagsche tandheerkunde vermag.

Hiermede wil ik allerminst beweren, dat ik het Amsterdamsche advies aan den Raad zou willen onderschrijven; de mérites daarvan vallen uit de verte niet te beoordeelen, ik kom slechts op tegen de onvoldoende wijze, waarop een en ander wordt te pas gebracht. Ik zou hetzelfde kunnen zeggen voor verscheiden punten uit het artikel: »Over Tandheerkundige Hulp«, doch dit zou mij thans te ver voeren. Ik hoop daarop te gelegener tijd nog eens terug te komen.

De bedoeling van dit schrijven, geachte Redactie, is alleen er op te wijzen, dat beweringen, die berusten op onnauwkeurige lezing, op onvoldoende argumentatie of op uit hun verband gehaalde feiten, niets bewijzen, het peil van dit Tijdschrift niet verhoogten en daarom m. i. ongewenscht zijn.

U dank zeggend voor de plaatsruimte,

Hoogachtend,

Den Haag, October 1919.

CH. TH. NORD.

Bijschrift.

Misschien had ik dit stukje moeten weigeren, want het berust, althans ten deele, op slecht lezen.

Maar, och! het leven eens redacteurs is dikwerf zwaar.

Slechts in den droom rijst voor hem het bekende beeld van den ezel tusschen de schelven hooi.

In droeve werkelijkheid ziet hij meest veel ezels en het hooi is schaarsch en slecht.

Om de zaak niet te verwarren, werk ik dit beeld niet nader uit en ik wil niemand iets onaardigs zeggen.

De door collega Nord gewraakte conclusie, dat de cijfers van den heer De Vries mijn betoog versterken, trok niet de heer De Vries zelf, maar ik. Nog acht ik de door hem gegeven cijfers een versterking van mijn betoog tegen *het plan van den heer Polak*, wiens artikel in zijn geheel werd afgedrukt, en die nergens over onderwijs aan a.s. medici sprak, maar die een inrichting wenschte, welke èn (liefst in aanzienlijke getale) studenten tot tandarts zou opleiden èn tandheilkundige hulp zou verstrekken aan de Amsterdamsche bevolking.

De ontwerpers van dergelijke plannen hebben tot plicht aan te toonen, dat deze een redelijke kans van slagen hebben. De Utrechtsche cijfers geven minstens reden tot gerechten twijfel hieromtrent.

Hoewel de veronderstelling van den heer Nord, dat uit statistieken van buitenlandsche klinieken ook nog zou kunnen blijken, hoe onvoldoende de Utrechtsche studenten en assistenten, door welke oorzaak dan ook, hebben gewerkt, in abstracto volkomen geoorloofd is, doet deze aan de waarde van onze gegevens niets af, tot degenen, die meenen, dat goed onderwijs aan a.s. tandartsen in één instituut is te vereenigen met goede tandheilkundige hulp aan het volk, hebben doen zien hoe zulks in den vreemde mogelijk is.

Het kàn een organisatiekwesie zijn; you never can tell!

Intusschen liet ik voor deze mogelijkheid reeds een marge van 100 %!

Misschien vindt men óók nog een weg, die het mogelijk maakt, de medische faculteit den geheelen gemeentelijken geneeskundige dienst te doen overnemen, de keuringsdienst van levensmiddelen enz. op te dragen aan de chemische laboratoria der universiteit, en de pro-deo zaken te doen bepleiten en berechten door de a.s. juristen.

BAKKER.

ZALIG ZIJN DE DOMMEN.

Zeer geachte Heer Redacteur,

Reeds vaak nam ik de pen op om mijn hart eens te luchten, dan eens over de tandtechnikers, dan weer over mijne Collega's, doch steeds verscheurde ik mijn epistels, mijn gemoed was weer gekoeld, een rustige nacht bracht weer kalmte en onverschillig ging ik aan mijn werk alsof ik alleen stond.

Nu echter verzoek ik U een bescheiden plaatsje in ons tijdschrift voor het volgende:

Voor mij ligt een stapeltje tijdschriften, tandheelkundige en tandtechnische.

Gaarne lees ik beide en vergenoeg me steeds wanneer ik lees, dat ik »zalig« ben.

De tandtechnikers (ik verdedig gaarne enkele van hunne eischen) beweren, de tandarts weet niets of liever »eigenlijk niets.«

Een voorman in de tandheelkunde beweert zoo omstreeks hetzelfde.

Zie daar, geachte medestumpers, hier wordt ons van twee zijden het preadicaat van NUL gegeven en rust de doornenkroon van domheid loodzwaar op onze hersenlooze bovenkamers. Laat ons echter moed houden en daarom niet treuren.

Ik lees hier in een tandtechnisch blad waarin de »examinator« schrijft: »het eenvoudigste opstelletje was, wat stijl en taal-fouten betreft, bepaald dieptreurig«; deze examinandi, in de toekomst als ze wat grooter zijn (in de lengte), worden technikers.

Dat dezen nu beweren, dat tandartsen niets weten, kan door den beugel; zij weten niet beter of iedereen weet net zooveel als zij; doch dat onze zeer gewaardeerde Collega (durf ik dat nog schrijven) De Vries ons even komt vertellen, dat wij bepaald verstandig doen, wanneer we niets doen (zijne studenten uitgesloten), dat is waarlijk òf meer dan erg òf waar.

Zeer geachte Redacteur, wordt het nu niet eens tijd, dat òf de tandheelkundige studie van dit ondermaansche verdwijnt, òf dat over het algemeen afkeuringen en afbreking van den tandarts, wat betreft zijn kennen en kunnen, ophouden.

Hoogachtend,

A. REGENSBURG.

P. S. Er is nòg een hoogstaand man, n.l. Prof. tandarts Dr. Japie de Hollander, die beweert, dat alle doctoren en tandartsen ezels zijn en hij die stommelingen onder zijn tafel (hij staat op de markt) trapt. Heeft hij soms ook gelijk?

A. R.

OVER TANDHEELKUNDIGE HULP.

Hooggeachte Redactie,

Zou ik, naar aanleiding van het schrijven van den Heer I. J. E. de Vries in het vorig nummer van dit tijdschrift, een tweetal opmerkingen mogen maken, die misschien der overweging waard zijn in verband met de kwestie der tandheelkundige verzorging van het volk?

I. Zou het geen aanbeveling verdienen, zoo alle tandartsen begonnen met dankbaar de gelegenheid aan te

grijpen, die de Maatschappij tot bevordering der geneeskunst hun opengesteld heeft, om »buitengewoon lid« dier maatschappij te worden?

Art. 7 der Statuten toch luidt: »Alle beoefenaren der verwante wetenschappen in Nederland en zijn koloniën en alle anderen, die de bereiking van het doel der Maatschappij wenschen te bevorderen, kunnen door de afdeelingen als buitengewoon lid worden aangenomen«.

Dit zou al een belangrijke stap kunnen zijn in de richting, die de Heer De Vries aanwees (pag. 457).

II. Zou het, in de tweede plaats, niet mogelijk (eigenlijk liever gezegd heel natuurlijk) zijn, zoo de ziekenfondsen, bij het aannemen van leden en het vaststellen der te betalen contributiën der leden, de voorwaarde gingen stellen, dat de leden hun gebit tenminste niet roekeloos verwaarloozen?

Zooals levensverzekeringmaatschappijen hun premies verhoogden, of zelfs een verzekering weigeren, voor wie zich de luxe van te ruim alcoholgebruik permitteeren, evenzoo konden toch ook ziekenfondsen geneeskundige (in casu tandheelkundige) hulp weigeren voor wie in dezen een noodelooze verwaarloozing aan den dag legt. Misschien zou dit de fondsleden tevens tot het heel natuurlijk inzicht kunnen brengen, dat ze eigenlijk toch ook recht op tandheelkundige hulp moesten hebben, als ze hun mond *niet* verwaarloozen.

Geen ziekenfonds zal iemand als lid inschrijven, die reeds met een voor de kas van het fonds al te kostbaar lijden behept is. Zoo zouden ze toch ook iemand (voorloopig) kunnen weigeren wegens *sorditas oris*? Elk medicus kan dit constateeren. Eén grondige reiniging door den tandarts, met verwijdering van alle necrotische radices, zou het bezwaar kunnen wegnemen.

Als alle ziekenfondsen deze voorwaarde gingen stellen, dat alleen tandheelkundige hulp beschikbaar gesteld wordt voor wie zijn mond niet verwaarloost, dan zouden dus alle necrotische radices alvast naar de tang en

alle fondsleden naar den tandenborstel verwezen zijn.

Voor de tandartsen zou het een schoone gelegenheid zijn tot bevordering der volksgezondheid, en tegelijk zouden zij daarmee het vooroordeel, dat bij zeer veel fondsbesturen leeft, en dat een groote belemmering voor het verschaffen van tandheelkundige hulp aan het volk steeds geweest is, n.l. dat zij alleen op eigen voordeel bedacht zouden zijn, practisch kunnen wegnemen, door bijv. patiënten, die voorloopig als fondslid geweigerd zijn, desnoods belangeloos te helpen.

W. L. VAN ANDEL.

Gouda, 31 October 1919.